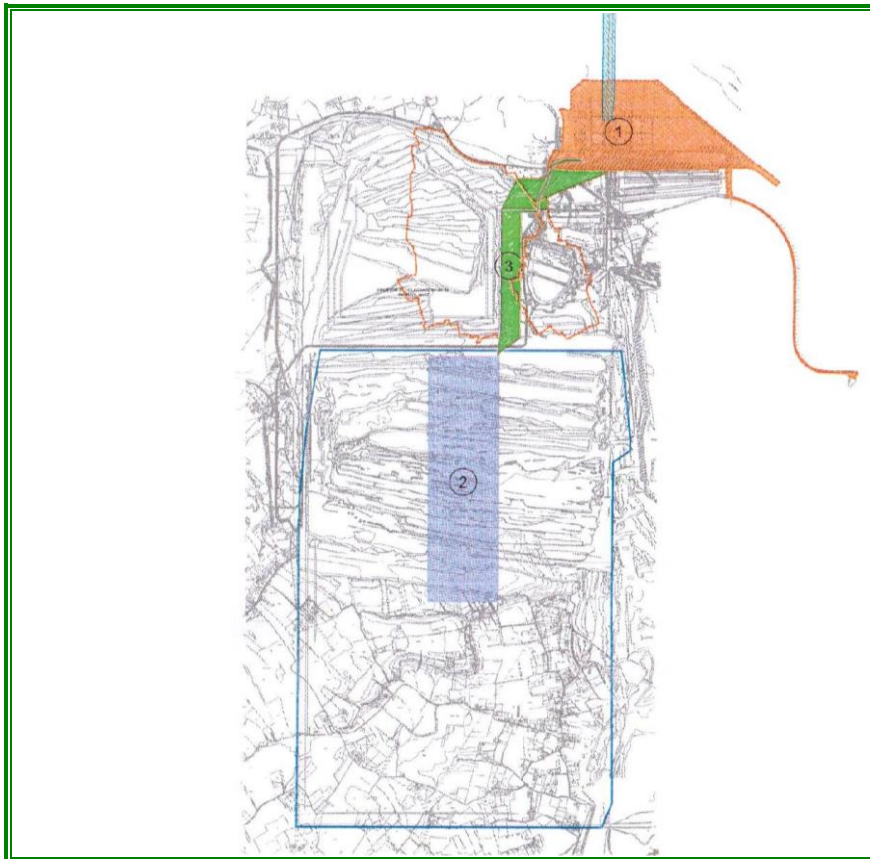

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ “ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ” БЕОГРАД

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ «КОЛУБАРА Б»

ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД

У Београду, новембра 2019. године

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
INSTITUTE OF ARCHITECTURE AND URBAN & SPATIAL PLANNING OF SERBIA

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ „КОЛУБАРА Б“ (у даљем тексту: Просторни план) припрема се у Институту за архитектуру и урбанизам Србије у складу са одредбама Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене за изградњу термоелектране „Колубара Б“ (Службени гласник РС, бр. 55/19) и Одлуке о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину (Службени гласник РС, бр. 46/19) а на основу Уговора о изради Просторног плана склопљеног између ЈП „Електропривреда Србије“ и Института за архитектуру и урбанизам Србије, бр. 12.01.260178/19-19 од 05.11.2019. године (ЕПС), односно, бр. 1587 од 04.10.2019. године (Институт).

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ

**Министарство грађевинарства,
саобраћаја и инфраструктуре**

Потпредседница Владе и министарка
Проф. др Зорана Михајловић, дипл.екон.

Помоћник Министарке
мр Ђорђе Милић, дипл.пр.планер

Координација:

Огњен Плавец, дипл.пр. планер

НАРУЧИЛАЦ

**Јавно предузеће Електропривреда
Србије Београд**

в.д. Директора

Милорад Грчић

Координација:

Дејан Вуксановић, дипл.инж.маш.

ИЗВРШИЛАЦ – ОБРАЂИВАЧ

**Институт за архитектуру
и урбанизам Србије**

Директор
др Саша Милијић, научни саветник

Одговорни планери/урбанисти

др Ненад Спасић, дипл.инж.арх.

лиценца бр. 100 0056 03

лиценца бр. 200 0318 03

Гордана Џунић, дипл.инж.грађ.

лиценца бр. 100 0085 04

лиценца бр. 203 0778 04

др Јелена Живановић Миљковић, дипл.
просторни планер

лиценца бр. 100 0291 17

лиценца бр. 201 1586 17

др Бошко Јосимовић, дипл.пр. планер (СПУ)

лиценца бр. 100 0141 09

Просторни план подручја посебне намене за изградњу термоелектране „Колубара Б“

- ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД -

ИЗЈАВА

ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА / УРБАНИСТЕ

Овим изјављујемо да је Нацрт просторног плана подручја посебне намене за изградњу термоелектране „Колубара Б“ припремљен у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона.

др Ненад Спасић, дипл.инж.арх.

лиценца бр. 100 0056 03

лиценца бр. 200 0318 03

Гордана Цунић, дипл.инж.грађ.

лиценца 100 0085 04

лиценца 203 0778 04

др Јелена Живановић Миљковић, дипл. просторни планер

лиценца 100 0291 17

лиценца 201 1586 17

У Београду, новембра 2019. године

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
INSTITUTE OF ARCHITECTURE AND URBAN & SPATIAL PLANNING OF SERBIA

САДРЖАЈ:

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	1
1.1. ЗАКОНСКО – ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	1
1.2. ОБУХВАТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА – ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ	1
1.3. ОКВИРНИ САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	3
1.3.1. ГЕНЕРАЛНИ САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	3
1.3.2. САДРЖАЈ ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА:	3
1.3.3. САДРЖАЈ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	4
1.4. ФАЗЕ ИЗРАДЕ И ДОНОШЕЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	5
2. КРАЋИ ИЗВОДИ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА	5
2.1. ЗАКОН О ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	5
2.2. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА БЕОГРАДА	7
2.3. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ЗА ПОДРУЧЈЕ КОЛУБАРСКОГ И МАЧВАНСКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА	9
2.4. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ КОЛУБАРСКОГ ЛИГНИТСКОГ БАСЕНА (Сл. ГЛАСНИК РС, БР. 107/17)	10
2.5. СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ ВЕЗАНИ ЗА ДУГОРОЧНИ РАЗВОЈ ЕНЕРГЕТИКЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	12
3. КРАЋИ ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	12
4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	14
5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА	14
5.1. ПОСЕБНА НАМЕНА ПРОСТОРА – ТЕРМОЕНЕРГЕТСКИ КОМПЛЕКС	15
5.2. ОСТАЛЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА НА ПЛАНСКОМ ПОДРУЧЈУ	16
5.2. ЗАШТИТА ПРОСТОРА	18
6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА	19
КАРТА: КОНЦЕПТ ПРЕТЕЖНЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА	

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1.1. ЗАКОНСКО – ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Законско-правни основ за израду и доношење Просторног плана садржан је у одредбама:

- 1) Закона о планирању и изградњи („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/09, 81/09, 64/10-УС 24/11, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19- др. Закон) којим је прописано да се просторни план подручја посебне намене доноси за подручје које због својих карактеристика, има посебну намену која захтева посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора;
- 2) Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања (Сл. гласник РС, бр. 32/19) којима је прописана садржина просторног плана подручја посебне намене; и
- 3) Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене за изградњу Термоелектране „Колубара Б“ (Сл. гласник РС, бр. 46/19)

Услови и смернице планских докумената вишег реда и развојних стратегија за израду Просторног плана садржани су у:

- 1) Закону о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), у делу V: ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 2010-2014-2020, у глави 3. Одрживи развој економије, транспорта и инфраструктуре, у одељку 3.3. Одржива енергетска инфраструктура, у пододељку 3.3.1. Енергетика - нови термоенергетски објекти у Републици Србији, предвиђен је завршетак изградње започетих блокова Колубара Б 700 MW (2 x 350 MW); Стратешки приоритети у енергетици Републике Србије су, у сектору електропривреде (између осталих), градња ТЕ Колубара Б; у делу VII - Ка остварењу плана, у глави 1. Мере и инструменти за споровођење плана, у одељку 1.1. Обавезе и смернице за планску разраду, у Табели 51. Преглед планских докумената за припрему и доношење, предвиђена је израда просторних планова за објекте према члану 133. Закона о планирању и изградњи;
- 2) Урдби о утврђивању Регионалног просторног плана административног подручја града Београда („Службени лист Града Београда“, бр. 10/04) и Уредби о утврђивању измена и допуна Просторног плана административног подручја града Београда (Сл. лист града Београда бр. 38/11);
- 3) Уредби о утврђивању Регионалног просторног плана за подручје Колубарског и Мачванског управног округа („Службени гласник РС“, број 11/15); и
- 4) Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године („Службени гласник РС“, број 101/15) са Уредбом о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. до 2023. године („Службени гласник РС“, број 104/17).

Приликом израде Просторног плана узео се у обзир планска решења и пропозиције планских докумената јединица локалне самоуправе чије делове територија обухвата Планско подручје.

1.2. ОБУХВАТ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА – ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ

Оквирна граница Планског подручја обухвата делове територије града Београда и то градских општина Обреновац и Лазаревац и делове територија општина Уб и Лајковац, односно:

- на територији Града Београда делове градске општине Обреновац, обухвата и то катастарске општине Пољане и Конатице;
- на територији Града Београда, обухвата делове градске општине Лазаревац и то катастарске општине: Цветовац, Степојевац и Велики Црљени;

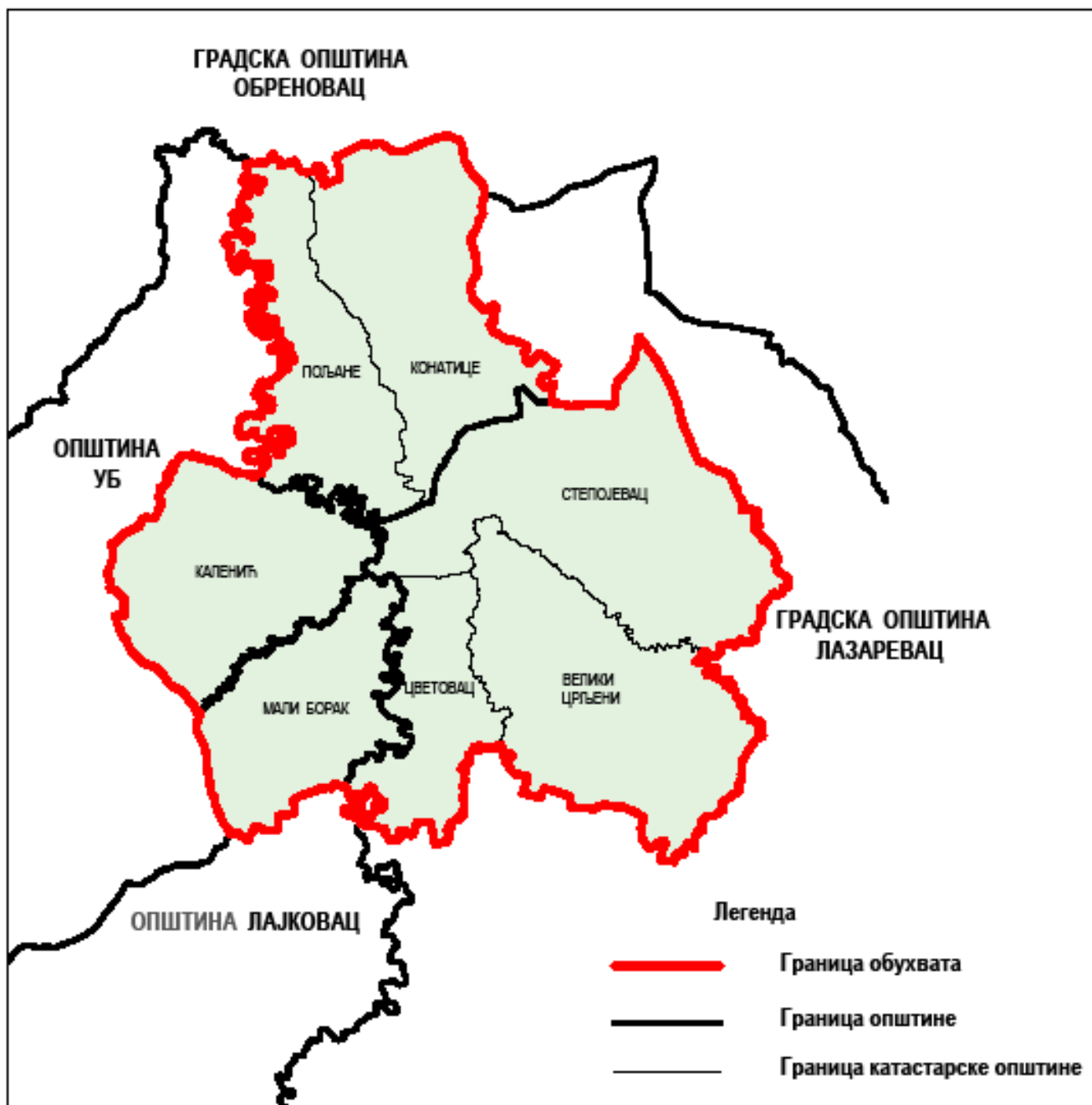

- на територији општине Уб обухвата катастарску општину Каленић и
- на територији општине Лајковац, обухвата катастарску општину Мали Борак.

Површина Планског подручја је 96,16 km².

Оквирна граница обухвата Просторног плана дата је на приложеној скици

Коначна граница обухвата Просторног плана биће утврђена у Нацрту просторног плана.

Оквирна граница обухвата Просторног плана

1.3. ОКВИРНИ САДРЖАЈ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

1.3.1. Генерални садржај Просторног плана

I Стратешки део Просторног плана

1) Полазне основе:

- (1) обухват и опис граница Планског подручја,
- (2) обавезе, услови и смернице из Просторног плана Републике Србије и других развојних докумената; и
- (3) економска, друштвена и еколошка оправданост изградње ТЕ „Колубара Б“ (извод из претходне студије оправданости).

2) Принципи, циљеви и концепција просторног развоја и изградње комплекса:

- (1) принципи;
- (2) општи и посебни циљеви;
- (3) општа концепција планских решења; и
- (4) регионални значај комплекса и функционалне везе.

3) Планска решења:

- (1) развој термо-енергетског комплекса и његов утицај на: природну и животну средину; мере заштите и функционисање насеља (социјални, економски и технички аспекти);
- (2) развој других привредних активности и инфраструктурних система на Планском подручју;
- (3) однос према другим просторним и техничким системима у окружењу; и
- (4) употреба земљишта- претежна намена простора.

II Правила уређења и правила грађења:

- 1) правила уређења и организације коришћења земљишта;
- 2) правила грађења.

III Имплементација Просторног плана

- 1) институционални оквир имплементације и учесници у имплементацији;
- 2) смернице за спровођење Плана;
- 3) приоритетна планска решења и пројекти; и
- 4) мере и инструменти за имплементацију.

1.3.2. Садржај правила уређења и правила грађења:

1) Уводне напомене

2) Границе просторних целина, потцелина и коридора

3) Намена простора

4) Правила уређења

- (1) план уређења грађевинског, водног и другог земљишта;
- (2) услови за уређење површина намењених привредним активностима (рударству, енергетици и др.)
- (3) урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре;
- (4) општи и посебни услови и мере заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи;
- (5) мере енергетске ефикасности и

(6) правила за спровођење планских докумената

5) Правила грађења:

- (1) врста и намена објеката који се могу градити у појединим потцелинама и коридорима;
- (2) правила парцелације и препарцелације;
- (3) нивелациона и регулациона решења;
- (4) положај објеката у односу на регулацију и у односу на (грађевинску) парцелу;
- (5) услови за изградњу објеката;
- (6) услови и начин обезбеђења приступа објектима;

1.3.3. Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину

1) Полазне основе Стратешке процене утицаја

- (1) Предмет, обухват и циљеви Просторног плана
- (2) Преглед карактеристика и оцена стања животне средине на Планском подручју
  - квалитет ваздуха,
  - квалитет вода,
  - квалитет земљишта,
  - бука,
  - управљање термогеним комуналним и другим отпадом,
  - заштићена културна и природна добра, биодиверзитет и предео и
  - здравље становништва и запослених.
- (3) Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Просторном плану и приказ разлога за изостављање одређених питања из поступка процене;
  - основни извори загађивања животне средине и
  - одређивање обухвата СПУ и проблеми животне средине који ће бити изостављени из процене
- (4) Варијанте просторног развоја Планског подручја, односно, имплементације Просторног плана
- (5) Однос Просторног плана према плановима вишег реда
- (6) Претходне консултације са заинтересованим органима и организацијама

2) Циљеви, индикатори и процена утицаја

- (1) Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја и избор индикатора
- (2) Процена могућих утицаја и мере за смањење негативних утицаја:
  - процена ефеката варијанти (уколико их има) планираног развоја на животну средину,
  - разлози за избор најповољнијег варијантног решења,
  - одређивање карактеристика могућих значајних утицаја,
  - кумулативни и синергетски ефекти,
  - мере за смањење негативних утицаја,
  - предлог приоритета,
  - посебне мере заштите животне средине.

3) Имплементација и мониторинг

- (1) Опште смернице за имплементацију и мониторинг
- (2) Смернице за израду Студије о процени утицаја Пројекта ТЕ «Колубара Б» на животну средину
- (3) Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене утицаја

4) Извод из Стратешке процене утицаја (Закључак).

1.4. ФАЗЕ ИЗРАДЕ И ДОНОШЕЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

У складу са Одлуком о изради Просторног плана израда, разматрање и доношење Просторног плана оквирно и треба да траје 9-12 месеци и обухвата следеће фазе:

- припрему, спровођење раног јавног увида и прибављање услова од ималаца јавних овлашћења – 2-3 месеца;
- формирање документационе основе и израда Нацрта просторног плана 3 - 4 месеца и
- разматрање и доношење Просторног плана 4 - 5 месеци.

Просторни план ће бити презентираан у две књиге:

- Планска решења и планске пропозиције и
- Документациона основа Просторног плана.

Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину је саставни део Просторног плана у складу са Одлуком о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана на животну средину.

2. КРАЋИ ИЗВОДИ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

2.1. ЗАКОН О ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Просторним планом Републике Србије утврђена су основна стратегијска опредељења, планска решења, смернице и пропозиције које се односе и на подручје Колубарског лигнитског басена, па тиме и за комплекс ТЕ «Колубара Б».

Просторним планом Републике Србије, полазећи од Програма развоја ЈП ЕПС, сагледана је могућност заменских капацитета за копове који престају са радом у наредном периоду до 2020. године (Поље „Б“, „Тамнава-источно поље“ и Поље „Д“) са повећањем производње на 36 милиона тона угља годишње. Предвиђене су следеће активности: завршетак инвестиционог програма на површинском копу „Тамнава-западно поље“ и достизање нивоа производње од 12 милиона t годишње; замена застареле опреме на Пољу „Б“, прелазак у Поље „Ц“ са постепеним повећањем капацитета на 3, а затим и на 5 милиона тона угља годишње; проширење експлоатационих граница површинског копа Поље „Д“ и дислокација села Вреоци; припрема коридора за измештање реке Колубаре, пруге Београд – Бар и државног пута реда (ДП ИБ-22) (Ибарска магистрала); и припреме за отварање површинских копова Поље „Е“, „Радљево“ и Поље „Г“ („Јужно поље“). Просторним планом Републике Србије утврђени су следећи стратешки приоритети до 2014. године у сектору површинске експлоатације угља: проширење Поља „Д“; активирање поља „Велики Црљени“; „Ц“; „Е“; „Г“ и „Радљево“. Просторним плановима нижег реда (на локалном нивоу), уважавајући принципе одрживог развоја, потребно је решити (обезбедити) неопходне инфраструктурне услове везане за изградњу транспортних комуникација, снабдевање енергијом, одлагање јаловине и слично, ради несметаног отварања рудника.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ „КОЛУБАРА Б“
– ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД –

Просторни план подручја посебне намене за изградњу термоелектране „Колубара Б“ (ППППН)¹

Гантограм: Динамика израде, разматрања и доношења Просторног плана

ФАЗЕ АКТИВНОСТИ	2019.				2020.								
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Припремне активности	[Green bar]												
а) Одлука о изради ППППН			••••										
б) Спровођење раног јавног увида; услови „ималаца јавних овлашћења“		[Green bar]											
2. Формирање Документационе основе ППППН			••••••••										
3. Израда Нацрта („стратешког“ дела) ППППН				[Green bar]									
4. Израда правила уређења и правила грађења					[Green bar]								
5. Израда Извештаја о СПУ ППППН на животну средину					[Green bar]								
в) Разматрање Нацрта ППППН у ЕПС-у							••••						
Поступање по примедбама							[Green bar]						
г) Контрола Нацрта ППППН на Комисији за стручну контролу планских докумената								••••					
Поступање по примедбама								[Green bar]					
д) Формирање комисије за јавни увид								••					
ђ. Јавни увид у Нацрт ППППН									••••				
е) Јавна презентација Нацрта ППППН									••				
ж) Јавна седница Комисије за јавни увид										••			
Поступање по примедбама											[Green bar]		
з) Мишљења надлежних органа и организација												••••	
и) Утврђивање Предлога ППППН													••
ј) Доношење ППППН - Влада													••••
6. Елаборирање финалног документа ППППН													[Green bar]

[Green bar] Израда Просторног плана (Институт)

••• процедура разматрања

¹ Процена потребног времена за израду, разматрање и доношење Просторног плана направљена је према досадашњем искуству у процедури доношења планских докумената (оптимистички сценарио)

2.2. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Концепција заштите, уређења и развоја је базирана на макрозонирању. Подручја градских општина Лазаревац и Обреновац припадају Савско-колубарској зони која има наглашен индустријско-енергетски карактер. Развијена енергетска инфраструктура и стратешке потребе Републике Србије у области енергетике, захтевају да ове функције и комплекси и даље остану доминантни, што ће проузроковати заузимање нових простора. Концепција заштите, уређења и просторног развоја ове зоне указује на следеће смернице: **1)** детаљна разрада и најстрожа примена система заштите животне средине и рекултивација девастираних подручја; **2)** заштита и уређење природних добара и вредности (јужни део општине Обреновац и, нарочито, очувани јужни део општине Лазаревац; **3)** одрживи развој привредних грана, које применом савремене технологије и посебних мера заштите, треба да омогуће интензиван привредни раст и развој и то: • *пољопривреде* у деловима који имају географске и еколошке предиспозиције (јужни део општине Обреновац, организовање производње "здраве хране" по посебном програму у јужном делу општине Лазаревац); • *рударства* у зони колубарско-лигнитског басена, уз посебне мере организованог и социјално одрживог премештања становника, као и обавезне мере рекултивације; • *енергетике* која код производње електричне енергије мора да достигне много већи степен техничке, економске и еколошке ефикасности уз примену строгих мера заштите, мониторинга и контроле, посебно око термоелектрана ("Колубара А" у Вреоцима и будуће "Колубаре Б" у Каленићу); • *индустрије* која треба да се реконструише и развија уз примену мера заштите животне средине; • *грађевинарства*, посебно у општини Лазаревац, користећи предности материјала који прате рударско-енергетски систем; • *занатства* (производног, уметничког, услужног) које има традицију у Лазаревцу и Обреновцу и може да се развије у правцу пружања производних услуга индустрији; • *спорта и рекреације*, (посебних видова рекреације у ГО Лазаревац); **4)** уређењу урбаних центара и њиховом повезивању са сеоским насељима у окружењу, где Лазаревац може да остваре посебну улогу у активирању села и сеоске привредне понуде; посебну улогу ће имати насеља са нуклеусом централних делатности (Степојевац и Велики Црљени у општини Лазаревац); и **5)** повезивање сеоских насеља у заједнице села, са центрима који ће имати и посебна права и одговорности локалне самоуправе, обнова села уз примену принципа одрживог развоја, већих технолошких квалитета и организованости пољопривредне производње, али и диверсификације активности (туризам, рекреација, мала привреда и сл.).

Минералне сировине. Геолошке резерве Колубарског басена указују да се у наредном периоду може очекивати перманентна производња угља. Површински коп "Тамнава–западно поље" предвиђен на производњу 12×10^6 t угља годишње остаје у експлоатационој фази, док остали копови завршавају свој век или су у фази отварања и развоја. До отварања површинског копа "Тамнава–јужно поље" као прелазно решење представља коп "Велики Црљени" који располаже резервама угља од 21×10^6 тона. Количине угља које ће се експлоатисати на копу "Тамнава–јужно поље" износе више од 350×10^6 тона. Планирана производња угља у наредном периоду предвиђена је у порасту од $26 \div 7 \times 10^6$ t на 35×10^6 t. Наставиће се снабдевање ТЕНТ "А" и "В", "Колубаре А" и старе сушаре у Вреоцима. У Колубарском угљеном басену и његовом ободу, поред угља експлоатишу се шљунак, кварцни песак, гранодиорит, кречњаци са доломитима, алувијални кварцни облутци, опекарске и ватростално-керамичке глине, а повремено распаднути кварцлатит и дијатомит. Од неметаличних сировина, за будући развој значајно је и лежиште "Петка" у општини Лазаревац, са око $2.500.000 \text{ m}^3$ кречњака. Међу приоритетима до 2015. године је и установљавање јединствене базе података о лежиштима и квалитету лигнита, кварцног песка, шљунка, песка и других минералних сировина.

Енергетика и енергетска инфраструктура. Планска решења и пропозиције развоја енергетског сектора су: • појачавање истраживања потенцијала лигнита у циљу повећања и проналажења нових резерви; посебну пажњу треба посветити пољима која нису довољно истражена, као и технологијама селективног откопавања лигнита у тим пољима; • усавршавање система откупа земљишта и раселјавања становништва у оквиру Колубарског басена; • санација и ревитализација експлоатационих поља Колубарског басена; • еколошка санација постојећих депонија пепела као сировинске базе; • рационализација и оптимизација коришћења енергије; • динамичнија израда урбанистичке и пројектне документације термоенергетских постројења. Планирана је и изградња, нове сушаре капацитета 1.000.000 t сушеног угља чији је конзум обезбеђен на нашем тржишту. Блокови К 1-4 у ТЕ "Колубара А" у Великим Црљенима планирани су за гашење. Блокови ТЕ "Колубара Б" (2 x 350 MW), која се налази непосредно уз површински коп "Тамнава–западно поље", у наставку изградње ће бити реализовани као кондензациони с обзиром да се одустало од некадашњег концепта даљинског грејања Београда из овог постројења. Од водова 400kV потребно је релизовати шест водова од ТЕ "Колубара Б" до РП 400kV, а од водова 220kV три вода од ТЕ "Колубара Б" до РП 220kV.

УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ИЗМЕНА И ДОПУНА РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА БЕОГРАДА

Рударски басен „Колубара“ који се налази на подручју АП Београда је највећи произвођач угља у Србији (око 70%). Највећи део лигнита, око 90%, кориси се за производњу електричне енергије у термоелектранама (ТЕ) „Никола Теска“ у Обреновцу: ТЕБТ „А“ инсталисане снаге 1650,5 MW (6 блокова: А1 и А2 снаге по 210 MW, А3 снаге MW, А3 снаге MW 305 MW и А4, А5 и А6 санге по 308,5 MW), ТЕНТ „Б“ укупне инсталисане снаге 1240 MW (блока снаге по 620 MW) и (ТЕ) „Колубара „А“ у Великим Црљенима, купне инсталисане снаге 271 MW (5 блокова: А1, А2 и А4 снаге по 32 MW, А3 снаге 65 MW и А5 снаге 110 MW).

У протеклих неколико година извршена је реконструкција постојеће ТЕ „Колубара А“ у Великим Црљенима па се добило додатних 73 MW електричне енергије (урачунато у укупну инсталисану снагу ТЕ „Колубара А“), а такође изведен је магистрални топловод Велики Црљени – Вреоци преко кога се топлотном енергијом снабдева општина Лазаревац.

Захваљујући расположивим резервама лигнита Колубарског басена, и близини реке Саве, изграђени су напред наведени термоенергетски капацитети из чега се јасно закључује да се на територији АП Београда налази преко 50% укупног инсталисаног термоенергетског капацитета Републике Србије, са преко 50% укупне производње електричне енергије.

Од РП термоелектране „Никола Тесла“ изграђени су надземни водови 400 kV и 220 kV и то: по 1 вод 220 kV ка Новом Саду, Шапцу и ТС Београда 8, по три вода 220 kV ка Ваљевоу и ТС Београда 5, по два вода 400 kV ка Новом Саду и по једна вод 400 kV ка Сремској Митровици, Крагујевцу и ТС Београд 8.

Дистрибутивна електричан мрежа реализована је посредством ТС 35/10 kV са потребним бројем ТС 10/0,4 kV.

Основна карактеристика свих наведених длеова енергетског система је изразита технолошка застарелост и ниска енергетска ефикасност, као и тренутно забрињавајуће и дугорочно неприхватљиво технолошко стање са становишта заштите животне средине.

2.3. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ЗА ПОДРУЧЈЕ КОЛУБАРСКОГ И МАЧВАНСКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА

У Колубарском лигнитском басену планира се наставак експлоатације лигнита на површинском копу „Тамнава – Западно поље” и отварање површинског копа „Радљево”, у складу са Просторним планом подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена. Динамика експлоатације лигнита усклађиваће се са динамиком реализације ТЕ „Колубара Б”.

Предвиђено је коришћење ОИЕ, у првом реду хидроенергије изградњом малих хидроелектрана (МХЕ), као и осталих видова енергије (енергија ветра, геотермална енергија, сунчеваенергија, биомаса, и друго).

Развој енергетске инфраструктуре на подручју Просторног плана засниваће се на: успостављању ефикасног система планског управљања и експлоатације изграђених енергетских ресурса, уз примену савремених решења и модернизацију постојећег система преноса, изградње нових и дистрибуцију енергије према међународним стандардима; стварању услова за континуирано, поуздано и рационално напајање електричном енергијом подручја и интензивирање коришћења обновљивих извора енергије.

Програмом за остваривање Стратегије енергетског развоја Републике Србије до 2015. године за период 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”, број 27/10) предвиђа се изградња и ревитализација следећих објеката:

- довршетак изградње започетих блокова ТЕ „Колубара Б” 700 MW (2x350 MW);
- ревитализација ХЕ „Зворник” (повећање снаге електране за 25 MW и годишње производње за 70 GWh/год.); и
- започињање активности на реализацији каскадног система проточних хидроелектрана на подручју средње и доње Дрине.

Електроенергетску мрежу формираће постојећи и планирани водови, дистрибутивни водови и објекти. ТЕ „Колубара Б” биће прикључена на електроенергетски систем Републике Србије типским прикључком „улаз-излаз” на постојећи далековод 400 kV бр. 436 ТС „Обреновац” – ТС „Крагујевац 2”. Сопствена потрошња ТЕ „Колубара Б” у износу од око 70 MW биће прикључена на 220 kV далековод истим типом прикључка „улаз-излаз” на постојећи далековод 220 kV бр. 204 ТС „Београд 3” – ТС „Бајина Башта”. Ово подразумева изградњу следећих водова: два ДВ 400 kV од ТЕ Колубара до постојећег ДВ бр. 436 и два ДВ 220 kV од ТЕ Колубара до постојећег ДВ бр. 204. ТЕНТ БЗ би се прикључио на преносни систем тако што би се по траси постојећег далековода 220 kV бр. 295 ТС „Обреновац” – ТС „Шабац 3” на делу од ТС „Обреновац” до РП „Младост” изградио двоструки далековод са стубовима за 400 kV, при чему би се једна тројка опремила за 400 kV и тако прикључила ТЕНТ Б ГЗ, док би се друга тројка опремила као 220 kV и наставила даље према ТС „Шабац 3”.

Развој електроенергетске мреже и објеката (по напонским нивоима) обухвата и:

- изградњу двоструког ДВ 400 kV Обреновац – Бајина Башта – (Вишеград) – Пљевља, који је делом ван подручја овог просторног плана;
- изградњу двоструког ДВ 400 kV „Обреновац” – „Бајина Башта” подразумева гашење ДВ 220 kV бр. 213/1 ТС „Обреновац” – ТС „Бајина Башта” и ДВ 220 kV бр. 204 ТС „Београд 3” – ТС „Бајина Башта”; ова два далековода би се у подручју где су најближи (околина подручја Уба) спојили и формирали нови ДВ 220 kV ТС „Обреновац” – ТС „Београд 3”;
- изградњу нове ТС 400/110 kV „Колубара” која би се налазила уз постојеће постројење електране ТЕ „Колубара”; изградило би се само постројење 400 kV и уградила два трансформатора снаге по 300 MVA, док би се за 110 kV постројење искористило постојеће. ТС 400/110 kV „Колубара” би се прикључила на постојећи далековод 400 kV бр.436 ТС „Обреновац” – ТС „Крагујевац 2”; и
- подизање ТС 220/110 kV „Ваљево 3” на 400 kV.

2.4. УРЕДБА О УТВРЂИВАЊУ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ КОЛУБАРСКОГ ЛИГНИТСКОГ БАСЕНА (Сл. ГЛАСНИК РС, БР. 107/17)

За даљи развој енергетике Србије суштински значај имају директиве 2001/80/ЕЗ и 2009/28/ЕЗ. Влада је донела Уредбу о граничним вредностима емисије из постројења за сагоревање и предала Енергетској заједници Национални план за смањење емисија загађујућих материја у ваздуху. Рок за усаглашавање са Директивом 2001/80/ЕК о ограничењу емисија одређених загађујућих материја у ваздуху из великих постројења за сагоревање је крај 2023. године, а са Директивом 2010/75/ЕК о индустријским емисијама крај 2027. године. У циљу спровођења ове Директиве, за нове термоенергетске објекте и оне који се ревитализују морају се уграђивати постројења за одсумпоравање, денитрификацију димних гасова, као и електрофилтери високе ефикасности. Ово се односи на термоенергетске блокове снаге преко 300 MW (блокови ТЕНТ А3-А6, ТЕНТ Б1-Б2, Костолац Б1-Б2 укупне инсталисане снаге 3.160 MW и просечне годишње производње од око 19.000 GWh), док ће одлука за остале блокове бити донета након израде анализа исплативости.

У периоду после 2020. године процењује се да ће бити активни следећи површински копови: „Тамнава-западно поље“, Поље „Д-Е“, Поље „Е“, Поље „Г“ и „Радљево“, са укупном годишњом производњом од 28-30 милиона тона угља. Ова динамика производње угља у складу је са постојећим експлоатационим резервама угља по пољима. Уз претпоставку годишње производње до 30 милиона тона угља, експлоатациони век копова протеже се на период после 2060. године. Другим речима сировинска база Колубарског угљеног басена располаже довољним количинама угља одговарајућег квалитета који може, уз одговарајућа инвестициона улагања, да подржи дугорочни развојни тренд производње електричне енергије који је у складу са основним принципима одрживог развоја (енергетска и еколошка ефикасност). Такође, анализе и очекивани трендови развоја потрошње и потенцијала производних капацитета, указују на оправданост оваквог приступа.

Имајући у виду остваривање производних циљева ради оживљавања инвестиционих активности које су у непосредној функцији повећања производње и снабдевања купаца електричном енергијом, потенцијална реализација ових пројеката предвиђена је моделом заједничког улагања ЕПС-а са стратешким партнером.

Ради рационалног и економичног коришћења енергетских потенцијала и имајући у виду све већа еколошка ограничења, као и потенцијалне забране коришћења лигнита за производњу електричне енергије, предвиђа се да будући максималан истовремено инсталисани капацитет на бази колубарског лигнита буде око 3.000 MW. То значи да се у наредном периоду за укупне потребе не предвиђа већа производња од 30 милиона t лигнита годишње, која ће постепено да опада. Међутим, то ограничење чини нужним поступност у изградњи нових капацитета и намеће потребу укључивања нових технологија коришћења лигнита за производњу електричне енергије.

Према Стратегији развоја енергетике Републике Србије предвиђа се до 2025.године изградња новог капацитета 350 MW на угаљ, а у периоду до 2030.године још један капацитет од 350 MW. То ствара могућност изградње ТЕ „Колубаре Б“ или „ТЕНТ Б3“.

Спроведене анализе су показале да ће, развојем Колубарског рударског басена и отварањем нових копова, доћи до пораста учешћа нискоквалитетних угљева топлотне моћи испод 5.300 kJ/kg. Због тога је, после 2025. године, могућа изградња постројења са циркулационим флуидизационим слојем (ЦФС) снаге око 200 MW за сагоревање ванбилансних лигнита најниже топлотне моћи. Постојеће са сагоревањем у ЦФС, смештено у непосредној зони постојеће ТЕ „Колубара А“ или ближе зони копова ради смањења транспортних трошкова, омогућило би ефикасније коришћење ванбилансних резерви лигнита Колубарског басена и снабдевање топлотном енергијом даљинских система грејања.

2.5. СТРАТЕШКИ ДОКУМЕНТИ ВЕЗАНИ ЗА ДУГОРОЧНИ РАЗВОЈ ЕНЕРГЕТИКЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

„Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године усвојена је у децембру 2015. године“ (Службени гласник РС, бр. 101/15) (у даљем тексту Стратегија развоја енергетике) заснива се на следећим стратешким циљевима:

- обезбеђење сигурног снабдевања електричном енергијом домаћег тржишта;
- развој тржишта електричне енергије на националном и регионалном нивоу;
- повећање преносних капацитета/коридора преко Републике Србије који имају регионални и паневропски значај;
- смањење губитака у дистрибутивним мрежама;
- стварање могућности за нето извоз електричне енергије.
- смањење увоза електричне енергије;
- смањење неефикасности постојећих производних капацитета;
- смањење доминантног учешћа угља у производњи електричне енергије; и др.

У протеклом периоду су урађени још следећи стратешки документи: Програм за остваривање Стратегије развоја енергетике Републике Србије (Сл. гласник РС, бр. 104/17), као и „Дугорочни програм експлоатације угља у Колубарском угљеносном басену до 2025. године са пројекцијом развоја до краја века експлоатације (није усвојен).

Поред тога, релевантан стратешки оквир просторног развоја и уређења Планског подручја чине стратешки правци енергетске политике и захтеви за усклађивање са ЕУ, дефинисани Националном стратегијом за приступање Србије ЕУ: (а) реформа законодавно-правног оквира (изградња одговарајућег институционалног оквира – агенција и оператора за поједине сегменте) и (б) структурно-организационе и својинске промене.

Уз уважавање приоритета дефинисаних у стратешким документима, када су у питању нови термоенергетски објекти на подручју Колубарског лигнитског басена предвиђа се: завршетак изградње започетих блокова „Колубара Б“ 700 MW (2 x 350 MW); и изградња посебног постројења у Колубарском басену са сагоревањем у циркулационом флуидизованом слоју снаге око 200 MW. У области гасне привреде, међу стратешким приоритетима је и изградња гасовода у Колубарској области.

Основни правци развоја подручја Колубарског басена одређени су у стратешким документима развоја енергетике Републике Србије. Низ пропозиција из ових докумената, међутим, није елабориран до нивоа који омогућава једнозначну интерпретацију и директно коришћење у Просторном плану. То се односи, у првом реду, на: (1) конкретне стратегије и циљеве у погледу својинског, организационог, финансијског и осталог реструктурирања у области енергетике; и (2) величину, структуру и изворе финансијских и других средстава за наставак ревитализације постојећих објеката, довршавање започетих објеката и изградњу нових. Међу наведеним отвореним питањима, од кључног значаја јесте разрешавање проблема финансијских средстава за основне објекте (ТЕ „Колубара А“, ТЕ „Колубара Б“ и др.), јер ће они апсорбовати највећи део инвестиционих средстава.

3. КРАЋИ ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Термоелектрана "Колубара Б" (у изградњи) лоцирана је на око 40 km југозападно од Београда, на западној граници Колубарског угљеног басена, на тромеђи општине Уб, ГО Лазаревац и ГО Обреновац,

у непосредној близини станице за утовар угља "Тамнава" на индустријској прузи Обреновац- Вреоци, северно од површинских копова "Тамнава - источно поље" и "Тамнава - западно поље".

Комплекс ТЕ "Колубара Б" заузима алувијалну раван између реке Колубаре и њене леве притоке Кладнице, непосредно узводно од ушћа. Оба водотока значајна су за функционисање Термоелектране. Захватање сирове воде за технолошке потребе планира се преко постојећег водозахвата и црпне станице на Колубари, изграђених за потребе ТЕ "Колубара А" у Великим Црљенима. Кладница ће бити природни реципијент за испуштање (пречишћених) отпадних, технолошких и санитарних вода.

Изградња ТЕ „Колубара Б“ отпочела је пре 25 година на основу одговарајуће техничке документације у складу са стратешким правцима развоја енергетике Србије.

На основу уговора са стратешким партнером завршени су сви претходни радови на терену као и изградња пратећих објеката (управна зграда, помоћни објекти, складишта, радионице, радничко насеље, припрема за грађење приступних путева, индустријских колосека и инфраструктурних система и сл.). Приликом припрема за грађење главног погонског објекта завршен је и део грађевинских радова, као што су темељи котлова за оба блока на коти нула, затим темељи вентилатора, димњака, лифтова, блок трансформатора, турбинске хале, бункера и напојних пумпи. Нису урађени темељи турбине, као ни завршни радови на кулама за хлађење.

Набављен је део опреме и котловско постројење, део уређаја за ложење, напојне пумпе, део опреме за мерење, регулисање и управљање и делови помоћне опреме. Уговорени су блок трансформатори, генератори и комплетна челична конструкција главног погонског објекта, али нису реализовани.

За депоновање чврстих продуката сагоревања из Термоелектране (термогеног отпада) резервисана је локација у откопаном простору површинског копа "Тамнава- западно поље". Депонија ће бити смештена у, иначе, деградирани простор унутрашњег одлагалишта површинског копа.

Планом генералне регулације подручје ТЕ „Колубара Б“ – I фаза и Урбанистичким пројектом утврђена су правила уређења и правила грађења за Регионалну депонију комуналног отпада коју ће користити већи број јединица локалне самоуправе. Локација је обухваћена Планским подручјем Просторног плана.

На традиционално руралном подручју (делови насеља Каленић, Мали Борак, Пољане и Цветовац) догодиле су се значајне промене као последица развоја рударских активности, односно, заузимања и промене намене земљишта, промене топографије и пејзажа, пресељења локалног становништва, промена у саобраћајној, путној и железничкој мрежи, као и промене у хидрографској мрежи и режиму протикања.

У границама Планског подручја, поред рударско-енергетског комплекса, налази се седам насеља са припадајућим атарима, делови јавних и осталих саобраћајница (ДП II А- 148, општински и некатегорисани путеви, индустријски колосек Обреновац – Вреоци), електроенергетски водови и трафостанице напонског нивоа 400 kV, 220 kV, 110 kV, 35 kV, разводна и дистрибутивна мрежа, водотоци (Колубара, Турија, Кладница, Бељаница) и др.

Планско подручје је обухваћено постојећим планским документима, односно, Просторним планом Републике Србије, просторним плановима административног подручја Београда и Колубарско-мачванског округа, Просторног плана Колубарског басена и просторним плановима јединица локалне самоуправе, као и одређеним урбанистичким плановима.

4. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Општи циљеви израде и доношења Просторног плана јесу:

- усклађивање стратешких и оперативних, дугорочних и краткорочних, националних и локалних потреба и интереса развоја на Планском подручју;
- усклађивања економских, социјалних, технолошких, еколошких и просторних аспеката развоја на Планском подручју;
- обезбеђење просторних могућности за изградњу, развој и коришћење планираних енергетских и пратећих објеката комплекса Термоелектране;
- обезбеђење прихватљивих стандарда квалитета животне средине на Планском подручју и у непосредном окружењу;
- стварање планских претпоставки за рекултивацију деградираних површина и др.

Посебни циљеви и задаци Просторног плана јесу обезбеђење:

- планског основа за наставак изградње и пуштање у функцију ТЕ „Колубара Б“, односно, просторних услова за безбедно функционисање производних и инфраструктурних система;
- урбанистичких (регулационих, нивелационих и техничких) услова за уређење простора у планском обухвату;
- правила грађења, односно правила за извођење грађевинских и других радова на постојећим и новим објектима;
- везе Планског подручја са јавном саобраћајном, енергетском и телекомуникационом мрежом;
- заштите животне средине и заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких акцидента и заштите са становишта интереса за одбрану;
- рационалног модела за ревитализацију и уређење Планског подручја по престанку рударских активности и функционисања Комплекса ТЕ; и др.

5. ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА

У складу са чланом 3. Законом о планирању и изградњи принципи планирања, уређења и коришћења простора на Планском подручју заснивају се на начелима; одрживог развоја кроз интегрални приступ у планирању; рационалног и одрживог коришћења необновљивих ресурса и оптималног коришћења обновљивих ресурса; заштите и одрживог коришћења природних добара и непокретних културних добара; превенције техничко-технолошких несрећа; заштите од природних непогода, отклањања узрока који изазивају климатске промене; планирању и уређењу простора за потребе одбране земље; усаглашености са европским прописима и стандардима из области планирања и уређења простора; унапређења и коришћења информационих технологија које доприносе бољој ефикасности и економичности рада јавне управе на пословима изградње; учешћа јавности и др.

Израда Просторног плана биће заснована на планској, студијској, техничкој и другој документацији, резултатима досадашњих истраживања и важећим документима у Републици Србији.

Концептуални оквир Просторног плана, коришћења, уређења и заштите Планског подручја заснива се на обезбеђењу услова за изградњу Термоелектране «Колубара Б», бржи развој гравитационог подручја и унапређење квалитета живота локалног становништва; развој комплементарних активности уз очување животне средине, природних добара и ресурса на Планском подручју, у складу са принципима одрживог развоја и др.

Планско подручје се дели на две просторне целине:

- прва - термоенергетски комплекс; и
- друга - остале намене простора.

5.1. ПРВА ПРОСТОРНА ЦЕЛИНА – ТЕРМОЕНЕРГЕТСКИ КОМПЛЕКС

Концепција организације и уређења термоенергетског комплекса ТЕ «Колубара Б» заснована је на:

- техничко-технолошким захтевима основне функције – производње енергије;
- условљеностима које произлазе из постојећег стања изграђености простора, одредаба законске регулативе, из решења и полазишта развојних стратегија, планова вишег реда, студијске и техничке документације;
- условима и захтевима ималаца јавних овлашћења;
- постојећим техничким, инфраструктурним и другим системима и
- мерама којима се усмерава одрживи развој и обезбеђују потребни стандарди у заштити животне средине.

Посебна намена простора може да се сагледа у оквиру поделе ове просторне целине на две просторне потцелине и два инфраструктурна коридора.

Просторна потцелина 1 - Комплекс Термоелектране са прикључним електро-енергетским коридором 400 kV и 110kV и коридором потисног цеговода за транспорт сирове воде од црпне станице до Термоелектране. У оквиру ове просторне потцелине биће издвојене површине са карактеристичним основним наменама и посебним урбанистичким карактеристикама. Просторна потцелина се састоји из следећих система: котловског и турбогенераторског постројења, припреме кондензата; система за пречишћавање димног гаса, допрему угља и припрему термогеног отпада; складишта течног горива и кречњака; система за снабдевање сировом водом; система расхладне воде, и хемијске припреме воде; постројења за хемијско пречишћавање кондензата, третман отпадних вода, компримованог ваздуха и техничких гасова; складишта уља и мазива; помоћне котларнице, термотехничких, електротехничких инсталација и опреме, осталих помоћних и спољашњих постројења и објеката.

Капацитет (снага) Термоелектране износи до 400 MW. Коначни габарити и висине свих објеката биће дефинисани током израде техничке документације имајући у виду да зависе од различитих техничко-технолошких захтева. Снабдевање сировом водом Термоелектране биће обезбеђено из постојеће црпне станице ТЕ „Колубара А“ након њене реконструкције.

Просторна потцелина 2 - Депонија термогеног отпада биће лоцирана у простору унутрашњег одлагалишта површинског копа „Тамнава – западно поље“ и налази се југозападно од комплекса Термоелектране. Простор за депоновање термогеног отпада из новог блока ТЕ „Колубара Б“ планиран је у депресији дубине 15 m на простору завршне етаже унутрашњег одлагалишта јаловине. Депонија термогеног отпада треба да обухвати касете пепела, шљаке и гипса укључујући простор за обликовање косина и берми, сервисне саобраћајнице и др. Ова депонија је намењена за одлагање целокупне продукције термогеног отпада до краја радног века ТЕ „Колубара Б“. Дно и косине депоније биће обложене геотекстилном фолијом.

Везни инфраструктурни коридор обухвата приступне путеве као и цев за транспорт термогеног отпада од Термоелектране до депоније. Предвиђају се превентивне мере заштите у случају хаварија.

Електроенергетски инфраструктурни коридор обухвата прикључна разводна постројења 400 kV и 110 kV, трафостаницу 400/110 kV и електроенергетску инфраструктуру за повезивање на преносни и дистрибутивни електро-енергетски систем.

Предвиђа се повезивање ПРП и ТС „Конатице“ на постојећи далековод бр. 436 ТС Крагујевац 2 – ТС Обреновац, а повезивање на ДСЕЕ код постојеће ТС у насељу Дражевац.

За повезивање ПРП и ТС „Конатице“ са постојећим далеководом бр. 1191 ТС Београд 22 – ТЕ „Колубара А“, разматрају се две варијанте.

Варијанта 1 подразумева расецање постојећег далековода бр. 1191 ТС Београд 22 – ТЕ „Колубара А“ је предложено у близини стубова бр. 45 и 46. Оквирне дужине траса су 3230 метара за улазни крак далековода и 3135 метара за излазни крак. Ова варијанта трасе предложеног далековода пролази дуж релативно густо насељено подручје, односно, десетак домаћинстава су удаљена око 50 метара од предложене трасе далековода. Већи део трасе је обрастао шумом, па је потребно приликом извођења радова урадити шумске просеке.

Варијанта 2 подразумева расецање постојећег далековода бр. 1191 ТС Београд 22 – ТЕ „Колубара А“ је предложено у близини стубова бр. 61 и 63. Оквирне дужине траса су 4410 метара за улазни крак далековода и 4495 метара за излазни крак. Предложена траса је паралелна са коридором постојећег далековода 400 kV бр. 436 ТС Крагујевац 2 – ТС Обреновац. На траси нема домаћинстава и стамбених објеката у непосредној близини далековода на удаљености која је мања од 50 метара. Могућа је ограничена сеча и то појединачних стабала.

Правила уређења и правила грађења за комплекс Термоелектране биће урађена флексибилно што, по потреби, дозвољава мање корекције регулационих и нивелационих решења приликом израде пројектне документације и детаљније студијске основе, односно, приликом изградње објеката.

Табела бр. 1: Оквирни биланс површина посебне намене термоенергетског комплекса

Просторне потцелине и коридори	Површина у ha
Просторна потцелина 1	212,00
Просторна потцелина 2	182,00
Везни инфраструктурни коридор	32,00
Разводна постројења 400 kV и 110 kV ,ТС 400/110 kV и прикључни далеководи 400 kV и 110 kV	185,00
УКУПНО:	611,00

Коначни биланс површина посебне намене биће утврђен у Нацрту просторног плана.

5.2. ДРУГА ПРОСТОРНА ЦЕЛИНА - ОСТАЛЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА

Поред термоенергетског комплекса, Планско подручје обухвата у оквиру друге просторне целине преостали део катастарских општина седам насеља (Пољане и Конатице - ГО Обреновац, Цветовац, Степојевац и Велики Црљени - ГО Лазаревац, Каленић – општина Уб и Мали Борак – општина Лајковац), односно: грађевинска подручја насеља, јавну и осталу инфраструктуру, пољопривредно и шумско земљиште, водотоке и друге намене.

Насеље Велики Црљени са енергетско-индустријским комплексом представља секундарни центар а Степојевац центар заједнице насеља у градској општини Лазаревац.

Остала (сеоска) насеља гравитирају општинским центрима и центрима заједнице насеља. Становништво у овим насељима има тенденцију благог или брзог опадања броја настањених уз пораст индекса старења.

Велики делови атара Каленића, Цветовца и Малог Борка као и мањи делови атара Пољана, Степојевац и Великих Црљена је у протеклом периоду заузет површинским коповима, енергетским и другим објектима уз пресељење угрожених домаћинстава. Део Конатица биће заузет за потребе електроенергетске инфраструктуре. Локација разводних постројења и трафостанице биће одређене у Нацрту просторног плана.

Због смањења површина намењених пољопривреди и због могућности запошљавања у рударско-енергетском комплексу, у овим насељима је дошло до промене занимања и социо-економске структуре становништва. Овај процес ће се наставити и у наредном периоду.

Табела бр. 2: Број пресељених домаћинстава у претходном периоду

Насеље	Пресељење до 2015. године	Планирано пресељење до 2020. године
2. ГО Лазаревац	(280)	
• Цветовац	232	-
• Степојевац	14	-
• Велики Црљени	34	-
4. Општина УБ		
• Каленић	146	35 - 45
3. Општина Лајковац		
• Мали Борак	396	-
УКУПНО:	822	35 - 45

Извор: Просторни план подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена

На Планском подручју се налази квалитетно пољопривредно земљиште које је претежним делом погодно за развој пољопривредне производње. Најквалитетнија земљишта су алувијална и глиновита, као и гајњаче, која спадају у I и II бонитетну класу и простиру се у зонама насеља, саобраћајница и у долинама река. Предвиђа се унапређење пољопривредне производње на Планском подручју.

Природно формиране мање шумске састојине налазе се у приватном поседу локалног становништва. На делу Планског подручја које припада ГО Лазаревац постојеће шуме су формиране рекултацијом (на спољној депонији јаловине ПК „Тамнава - источно поље). Предвиђа се унапређење и заштита шумског фонда.

На Планском подручју се налазе делови водотока – река Колубара, Кладница, Бељаница и Турија. Ови водотоци су добрим делом уређени ради заштите од великих вода. После великих поплава 2014. године донет је дугорочни програм уређења водотока у средњем сливу Колубаре.

Корито реке Колубаре је у протеклом периоду измештано више пута а предстоји још једно размештање заједно са другом инфраструктуром у зони копа „Јужно поље“.

На Планском подручју се налази деоница државног пута ДП II А-148 Дучина – Велики Црљени Степојевац – Барич као и деонице мреже локалних путних саобраћајница и некатегорисани путеви који су у функцији рударских активности. Кроз Планско подручје пролази колосек индустријске пруге

Обреновац – Вреоци. Предвиђа се одржавање и санација ових саобраћајница усклађено са потребама рударско-енергетског комплекса.

Разводна постројења и трафостаница у Конатицама биће прикључена на државни пут ДП II А- 148 и постојећу мрежу стратешких далековада.

На Планском подручју се налазе делови постојећих и планираних стратешких електроенергетских коридора напонског нивоа 400 kV, 220 kV и 110 kV као и коридора далековада напонског нивоа 35 kV и 10 kV са разводном и дистрибутивном мрежом.

Табела бр. 3: Површине атара насеља у другој просторној целини

Називи насеља (атара)	Површина у ha		Укупно
	Намењено рударско- енергетском комплексу	Преостали део атара	
1. ГО Обреновац	(169)	(2436)	(2.605,00)
• Пољане	54	1067	1.121,00
• Конатице	115	1369	
2. ГО Лазаревац	(2870)	(1722)	(4.592,00)
• Цветовац	777	0	777,00
• Степојевац	135	1942	2077,00
• Велики Црљени	151	1587	1738,00
3. Општина Лајковац	(1053)	0	(1053,00)
• Мали Борак	1053	0	1053,00
4. Општина Уб	(1025)	(345)	(1.370,00)
• Каленић	1025	345	1.370,00
УКУПНО:	5117	4503	9.620,00

5.2. ЗАШТИТА ПРОСТОРА

Заштита простора, поред заштите животне средине (ваздух, вода, земљиште), обухвата заштиту и од потенцијалних хаварија, заштиту културног наслеђа и природе, као и мере за спровођење рекултивације и уређења предела.

Према доступним подацима загађеност ваздуха на простору ТЕ „Колубара Б“ је знатно испод дозвољених ГБИ: Будући рад ТЕ „Колубара Б“ би могао да доведе до повећања емисије CO₂, SO₂ око, NO_x и пепела, у односу на данашње нивое емисије из постојећих електрана ТЕНТ „А“ и ТЕНТ „Б-3“ и „Колубара А“, уколико не би биле предузете одговарајуће мере заштите.

У досадашњим анализама потенцијалних утицаја Термоелектране на животну средину разматрани су могући технолошки удеси услед:

- поремећаја у раду електрофилтерских постројења,
- појаве истицања из система течног горива,
- неконтролисаног испуштања хемикалија,
- неконтролисаног испуштања отпадних вода и
- хаварија на систему за хидраулички транспорт пепела.

Досадашња искуства са оваквим удесима на постојећим термоелектранама (Колубара А, Костолац А и Б и Косово А и Б) показују да се такве хаварије дешавају веома ретко и да трају кратко (од десетак минута до пар сати).

Отпадне воде из комплекса Термоелектране чине воде од одмуњавања реактора, испирања пешчаних филтера, неутрализације агресивних вода, затим, од зауљених вода, деминерализације воде и воде за одсољавање расхладног система. Овоме треба додати отпадне санитарне воде, које ће се аеробно пречишћавати и хлорисати и падавинске воде. Део ових вода ће се користити за хидраулични транспорт пепела и шљаке, а остале (пречишћене) воде испуштаће се у реципијент, (реку Кладницу).

Третмани отпадних вода омогућују њихову безбедну даљу употребу у затвореном циклусу Термоелектрана - депонија термогеног отпада.

Мере рекултивације и уређења предела обухватају:

- подизање појаса зеленила у функцији заштите од ветра и развејавања честица пепела и дима;
- подизање шумског и ветрозаштитног појаса око депоније термогеног отпада;
- ревитализацију и рекултивацију простора депоније термогеног отпада;
- уређење и озелењавање обала Кладнице и
- заштиту и унапређење постојеће и новоформиране вегетације.

Планирано озелењавање, рекултивацију и пејзажно уређење треба спроводити аутохоним биљним врстама као и оним које имају већу отпорност на штетне утицаје.

Просторни план ће садржати мере заштите културног наслеђа и заштите природе према подацима и условима надлежних органа – ималаца јавних овлашћења.

6. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

У складу са пропозицијама из Просторног плана Републике Србије и Стратегије развоја енергетике Србије, Термоелектрана «Колубара Б» представља важан сегмент енергетског система Србије чијом изградњом се у наредном периоду обезбеђује одрживо снабдевање електричном енергијом свих потрошача у Републици.

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године, са пројекцијама до 2030. године дефинисани су стратешки циљеви, који, између осталих, обухватају и обезбеђење сигурног снабдевања електричном енергијом домаћег тржишта, развој тржишта електричне енергије на националном и регионалном нивоу, стварање могућности за повећање извоза електричне енергије и сл. Да би се ти циљеви остварили неопходно је, поред реконструкције и модернизације постојећих производних капацитета, изградити нове који ће користити расположиве домаће ресурсе и који ће задовољити све захтеве из области заштите животне средине, како домаће, тако и европске регулативе.

Доношењем Просторног плана обезбеђује се плански основ за изградњу комплекса ТЕ «Колубара Б», разводних постројења и прикључних далоководна, одлагалишта термогеног отпада, цевовода за техничку воду и пратеће инфраструктуре, односно, планско уређење и изградња Планског подручја.

Израда Просторног плана ће се реализовати истовремено са израдом студијске и техничке документације на идејном нивоу, што омогућава утврђивање планских решења са већом дозом сигурности.

На основу правила уређења и правила грађења, односно, регулациона решења која ће бити утврђена Просторним планом, надлежни орган може издати локацијске услове и информацију о локацији за рударске и грађевинске објекте и извод из планског документа за објекте и површине од јавног интереса ради утврђивања јавног интереса и спровођења експропријације непокретности.

Након доношења Просторног плана, по потреби, урадити пројекте парцелације и препарцелације за поједине локације и коридоре са јавном наменом према приоритетима имплементације Просторног плана.

Планска решења и пропозиције Просторног плана биће урађене у GIS формату са графичком базом података и приказом на рефералним картама у размери 1 : 25 000 (за Планско подручје) и детаљним рефералним картама у размери 1:2500 и 1: 5000 (за просторне потцелине и коридоре посебне намене).

По доношењу Просторног плана ставиће се ван снаге План генералне регулације подручја ТЕ «Колубара Б» - I фаза («Сл. лист града Београда 29/06»). Део Плана генералне регулације који се односи на Регионалну депонију комуналног чврстог отпада са рециклажним центром и пратећим објектима (Просторна целина 4), биће и даље у примени.

Просторни план ће бити усклађен са Просторним планом подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена и предстојећим изменама и допунама тог Просторног плана.

У Београду,
новембра 2019. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
 Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
 Јавно предузеће "Електропривреда Србије"

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ТЕРМОЕЛЕКТРАНЕ "КОЛУБАРА Б"

ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД
 Карта:

КОНЦЕПТ ПРЕТЕЖНЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА

Р = 1 : 50 000

ЛЕГЕНДА:

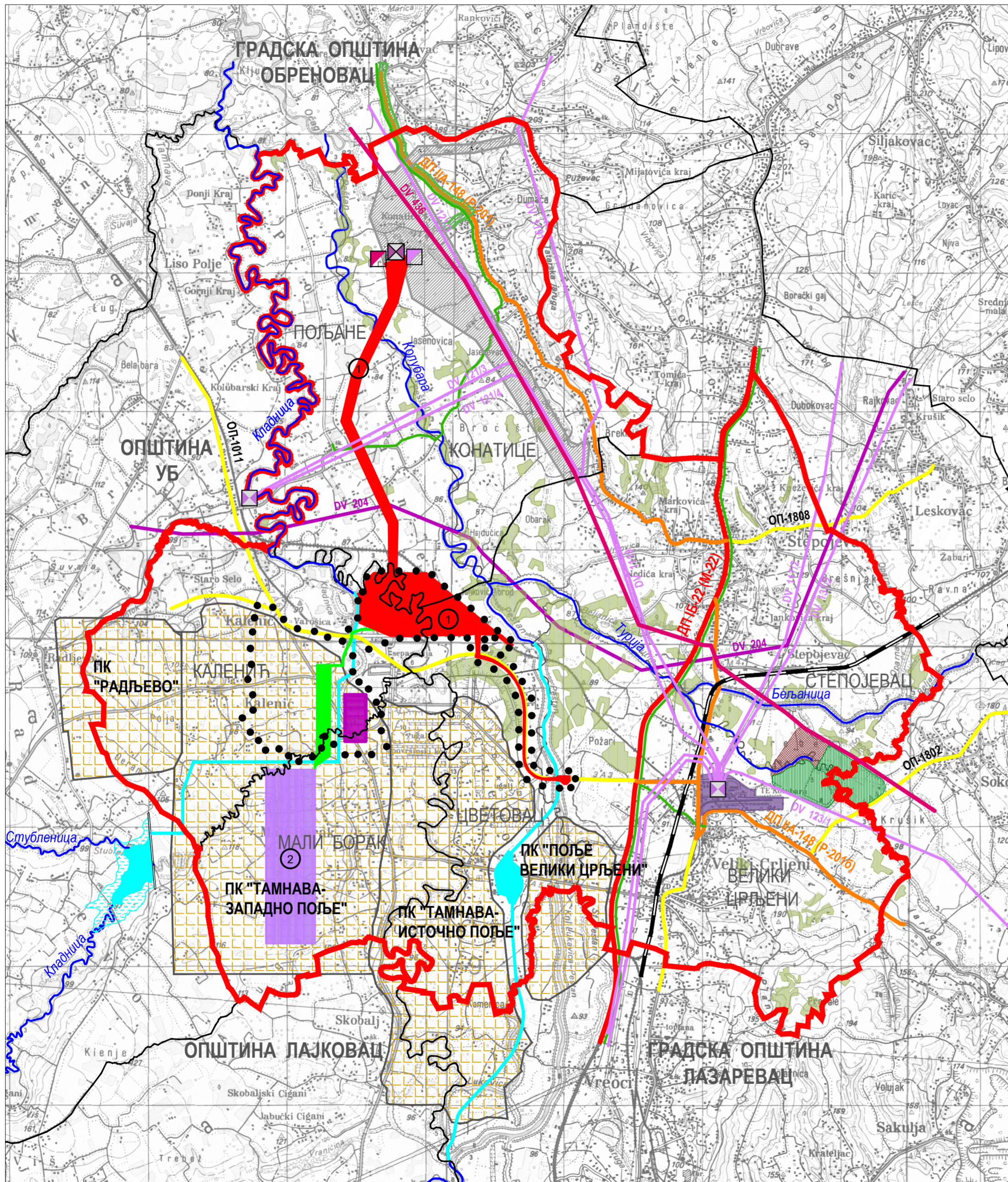
- ГРАНИЦА ПЛАНСКОГ ПОДРУЧЈА
- ГРАНИЦА (ГРАДСКЕ) ОПШТИНЕ
- ГРАНИЦА КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ
- ГРАНИЦА ПГР ПОДРУЧЈА ТЕ КОЛУБАРА Б - I ФАЗА

ПРВА ПРОСТОРНА ЦЕЛИНА

- ПРОСТОРНА ПОТЦЕЛИНА 1 - ТЕ КОЛУБАРА Б
- ПРОСТОРНА ПОТЦЕЛИНА 2 - ДЕПОНИЈА ТЕРМОГЕНОГ ОТПАДА
- ВЕЗНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ КОРИДОР
- ЕЛЕКТРО-ЕНЕРГЕТСКИ ИНФРАСТРУКТУРНИ КОРИДОР
- КОРИДОР ЗА НАПАЈАЊЕ СОПСТВЕНЕ ПОТРОШЊЕ ПРП КОНАТИЦЕ ИЗ МРЕЖЕ ОДС

ДРУГА ПРОСТОРНА ЦЕЛИНА

- ПОВРШИСКИ КОП - ПЛАН ЗА 2020.
- РЕГИОНАЛНА САНИТАРНА ДЕПОНИЈА
- ЕНЕРГЕТСКО-ИНДУСТРИЈСКИ КОМПЛЕКС-ТЕ "КОЛУБАРА А"
- РЕКУЛТИВАЦИЈА - ОДЛАГАЛИШТЕ ПЕПЕЛА ТЕ "КОЛУБАРА А"
- ДАЛЕКОВОД 400 kV
- ДАЛЕКОВОД 220 kV
- ДАЛЕКОВОД 110 kV
- ТРАФОСТАНИЦА 400/110 kV
- РАЗВОДНО ПОСТРОЈЕЊЕ 400 kV
- РАЗВОДНО ПОСТРОЈЕЊЕ 110 kV
- НАСЕЉЕ
- ПОЉОПРИВРЕДНА ПОВРШИНА
- ШУМСКА ПОВРШИНА
- ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА БЕОГРАД-БАР
- ДРЖАВНИ ПУТ IБ РЕДА
- ДРЖАВНИ ПУТ IIА РЕДА
- ОПШТИНСКИ ПУТ
- ОПТИЧКИ КАБЛ
- ВОДОТОК
- ИЗМЕШТЕНИ ВОДОТОК

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
 INSTITUTE OF ARCHITECTURE AND URBAN&SPATIAL PLANNING OF SERBIA